

SPRAWOZDANIA

Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Pogranicza: kontakty kulturowe, literackie, językowe”

Pod takim hasłem w dniach 16–17 października 2003 roku odbyła się, zorganizowana przez Zakład Językoznawstwa Wschodniosłowiańskiego Filologii Wschodniosłowiańskiej Uniwersytetu w Białymstoku z okazji 35-lecia istnienia Rusycystyki na tej uczelni, Międzynarodowa Konferencja Naukowa. Ze względu na szeroki zakres tematyczny problematyka konferencji spotkała się z żywym zainteresowaniem nie tylko rusycystów z polskich i zagranicznych ośrodków akademickich, ale zgromadziła w Białymstoku także polonistów i sławistów. Inicjatorem owego spotkania naukowego był Dyrektor Instytutu prof. Jan Czykwin. Na posiedzeniu plenarnym i w trzech sekcjach (językoznawczej, onomastycznej i literaturoznawczo-kulturoznawczej) wysłuchano 23 referatów w językach polskim, rosyjskim, białoruskim i czeskim.

Oficjalnego otwarcia konferencji dokonała dziekan Wydziału Filologicznego Uniwersytetu w Białymstoku prof. Leonarda Dacewicz. Obrady plenarne zainaugurowało wystąpienie prof. J. Czykwina (Białystok) *Historia powstania i rozwoju Rusycystyki na Uniwersytecie w Białymstoku*. Referat zawierał krótki zarys historii białostockiej rusycystyki, szczegółowy opis jej aktualnej działalności oraz określenie kierunków dalszego rozwoju. Podobny, podsumowujący i oceniający, charakter miał odczyt prof. M. Kondratiuka i mgr A. Filinowicz (Białystok) *Dziesięciolecie istnienia filologii białoruskiej w Białymstoku*. Tematyka pozostałych referatów, wygłoszonych na posiedzeniu plenarnym, dotyczyła zagadnień ściśle językoznawczych. Prof. Z. Charytonczyk (Mińsk) w swoim wystąpieniu *Общее и индивидуальное в лексическом значении слов или к проблеме семантического моделирования лексики* podjęła problematykę z zakresu językowej semantyki, a prof. A. Bogusławski (Warszawa) w referacie *О понятии переводного правила с русско-польской иллюстрацией* zajął się teorią przekładu.

Referaty w sekcji językoznawczej związane były głównie z tematyką rusycystyczną i białorutenistyczną. Kolejno wystąpili: prof. J. Bartoszevska (Gdańsk) *Актуальные проблемы заимствованной лексики в русском языке (фонетический аспект)*, dr I. Klucznikowa (Mińsk) *Локативность и темпоральность как категориальные признаки в структуре лексического значения конкретных имён существительных на материале английского языка*, dr O. Poletajewa (Mińsk) *Глаголы „гулять”, „играть” в диалектных системах белорусско-литовского пограничья (опыт картографирования)*, dr L. Citko (Białystok) *Z hi-*

storii fleksji werbalnej języka białoruskiego, dr W. Mieszkowska (Białystok) *Ты прубашлях? czyli o żargonowych nazwach pieniędzy*, dr I. Łukaszuk (Białystok) *Вкусовые качества и их отражения в лексическом значении слова на материале современного русского языка*, mgr A. Hain (Gdańsk) *Socjolingwistyczny opis języka mówionego sarajewskich Żydów sefardyjskich*, mgr J. Szerszunowicz (Białystok) *Przekład wobec specyfiki językowej pogranicza kultur*.

W sekcji onomastycznej prezentowano zagadnienia dotyczące antroponimii, chrematonimii oraz hydronimii. Można było wysłuchać następujących referatów: prof. L. Dacewicz (Białystok) *Proces kształtowania się nazwiska szlacheckiego w kontekście pogranicza etniczno-kulturowego (na przykładzie dawnego woj. podlaskiego)*, dr B. Frankowskiej-Kozak (Szczecin) *Nazwy podmiotów gospodarczych w północno-zachodniej Polsce*, dr E. Bogdanowicz (Białystok) *Antroponimia żeńska na terenie południowej Białostoczczyzny w XVIII wieku*, dr P. Sztepana (Praga) *K ojedinelemu vyskytu oznaczeni hnede barvy v hydronymii czeskeho pohraniczi*.

Równolegle z pracami zespołów językoznawczych toczyły się obrady w sekcji literaturoznawczo-kulturoznawczej. Rozpoczęło je wystąpienie prof. H. Twaranowicz (Białystok) *Своеосабливасці культурна-гістарычнага тыпу на памежжы*. Prelegentka omówiła w aspekcie historycznym wielkie i przełomowe procesy dziejowe, które odegrały aktywizującą rolę w kształtowaniu się słowiańskiej mentalności, specyficznej kultury Słowian Wschodnich i Południowych. Rozważania na temat publicystyki nestora literatury rosyjskiej okresu radzieckiego podjęła dr I. Rudziewicz (Olsztyn) w referacie *Нравственно-экологические вопросы в публицистике Сергея Залыгина последних лет XX века*. O artystycznym zjawisku spod znaku symbiozy poezji i muzyki, realizowanym przez interesującego poetę rosyjskiego mówiła dr W. Jakimiuk-Sawczyńska (Białystok) w odczycie *Impresje muzyczne w liryce Konstantego Fofanowa*. Mgr N. Wyszogrodzka (Gdańsk) w wystąpieniu *Образ двукультурowej Далмации во воспоминаниях з dzieciństwa на podstawie прозы Слободана Новака* przybliżyła zebranym twórczość niezbyt znanego w Polsce pisarza chorwackiego. Ponadto w tej części obrad swoje referaty zaprezentowali: dr M. Perlikiewicz (Bydgoszcz) *Austriacko-niemiecka ariozofia w kontekście tzw. nauk granicznych* i dr L. Ponomar (Kijów) *Українська народная одяжда: опыт изучения реалий и терминов в аспекте региональных этнокультурных взаимосвязей*. Ogromne zainteresowanie słuchaczy ze względu na odmienną tematykę wzbudził komunikat mgr E. Chaci (Gdańsk) *Projekt Rastko – nowe źródło kontaktów kulturowych, literackich i językowych narodów słowiańskich*, która wskazała Internet jako źródło najnowszych informacji z zakresu kultury, literatury i języka narodów słowiańskich.

Wieczór pierwszego dnia konferencji był przeznaczony na oficjalne świętowanie 35-lecia istnienia Rusycystyki na Uniwersytecie w Białymstoku. Uświetnił go poetycko-muzyczny występ studentów z Koła Naukowego Rusycystów, przygotowany pod kierunkiem mgr Joanny Byszczuk.

W drugim dniu uczestnicy sesji wzięli udział w wycieczce do Hajnówki i Białowieży, ośrodki te z pewnością należą do wizytówek turystycznych Podlasia.

Na zakończenie można dodać, że organizatorzy konferencji wzorem innych spotkań tego typu planują publikację referatów zaprezentowanych w czasie obrad, jak

również zgłoszonych, ale nie odczytanych z powodu nieobecności autorów w serii wydawniczej „Studia Slawistyczne”.

Elżbieta Bogdanowicz
Białystok